

Referat Arbejdsgruppemøde for Certificering

Onsdag den 13. marts 2019

Sted: TystofteFonden, Teglværksvej 10, 4230 Skælskør

Deltagere:

Birthe Arleth (MariboHilleshög), Heidi Larsen (MariboHilleshög), Lars Jørgen Pedersen (Nielsen & Smith), Ole Lykke (Nordic Seed), Keld Caspersen (DLG), Jakob Helm Larsen (DLG), Søren Villadsen (Hedegaard), Jens Rud Rasmussen (DSV), Jens-Olav Høst Hansen (Vikima), Louise Berntsen (Vikima), Per Madsen (Barenbrug), Bjarne Sørensen (DLF), Dot Vittrup Pedersen (DLF), Birte Krogh (DLF), Michael Pedersen (Vestjyllands Andel), Jim R. Nielsen (DLF), Søren Houmann (Sejet), Frederik Bennedsen (Sejet), Hans Peder Lauridsen (Danish Agro), Peter Krogh Meyer (Feldsaaten Freudenberger), Julie Winter Arildsen (Syngenta), Claus Rasmussen (Vandinter Semo), Erik Brædder (Vandinter Semo), Lars Bonde Eriksen (Seges), Kerstin Jürgensen (NPZ - Norddeutsche Pflanzenzucht), Christian Boehm (DSV), Maria Boye Simonsen (LBST), Merete Buus (LBST), Gerhard Deneken (TystofteFonden), Claire Mouillet (TystofteFonden), Susanne Brejner Blinaa, Henrik Bønnerup (TystofteFonden), Martin Himmelboe (TystofteFonden), Tine S. D. Nielsen (TystofteFonden), Sigyn Valgrind (TystofteFonden).

1. Velkomst v/Gerhard Deneken, TystofteFonden

2. Status – nyt siden sidst v/Sigyn Valgrind, TystofteFonden

Ny medarbejder i Frøcertificeringen – Sanne der startede 1. november 2018. Sanne har arbejdet hos ZBC Selandia og bl.a. haft ansvar for indberetninger til Erhvervsstyrelsen. Sanne er ansvarlig for en stor del af den daglige FCS-drift og vedligeholdelse.

Frist for anmeldelser af vintersæd og vinterraps var 1. februar. Det forløb uden de store problemer. I alt 596 avlsanmeldelser af sædekorn mod 503 i 2018. For vinterraps var antallet på 18 for 2019 kontra 15 i 2018. De lavere antal anmeldelser i 2018 skyldes det våde efterårsvejr i 2017.

TystofteFonden afholdt kursus for prøvetagere i november 2018. I alt 16 nye prøvetagere, hvoraf der foreløbig er 13, der har fået autorisation. 16 erfarne prøvetagere deltog på opfølgingskursus. Næste kursus afholdes november 2019.

Der afholdes markkontrollørkursus d. 2. og 3. april. Der er tilmeldt 12 nye markkontrollører og 39 erfarne, der skal på opfølgende møde.

3. Lovgivning v/Merete Buus, Landbrugsstyrelsen

- **Vikke & Lucerne certificerbar til C2**

En ændring i bekendtgørelsen har resulteret i at det fra 1. januar 2019 er muligt at certificere vikke og lucerne til C2. Det følger dermed markedsdirektivet. Direktivet giver dog lov til at de enkelte lande kan begrænse arterne til C1. Vi søger derfor input til om C2 reelt set er relevant for os i Danmark, eller om vi skal gå tilbage til C1 som sidste generation.

Det pointeres at behovet for i hvert fald lucerne som C2 er yderst begrænset om overhovedet til

stede. De seneste 5 år er der indberettet to partier af lucerne som C2 og begge gange importpartier. Det er derfor ikke påkrævet at lucerne i DK skal kunne certificeres til C2. Vikke produceres ikke i Danmark, hvorfor problemstillingen ikke er relevant/aktuelt her. Det vil stadig være tilladt at importere C2 lucerne.

Input til LBST fra bl.a. DLF var helt klart, at lucerne kun skulle kunne certificeres som C1.

- **Nyt om Brexit**

Umiddelbart vil planter der for nuværende handles mellem EU-lande og UK stadig kunne eksporteres til UK indtil UK beslutter andet. Sorter på EU's liste bliver optaget på UK liste, som indtil videre fortsætter med at følge EU-lov. Krav til dokumentation (fx plantepas) bliver ændret, og vedligeholdelser der gennemføres i UK efter 29/3-2019 er ikke gyldige i EU.

Information og opdateringer kan ses her: [Plant variety rights and marketing plant reproductive material if the UK leaves the EU without a deal](#)

- **Orientering om OECD arbejdsgruppemøde**

OECD afholdt arbejdsgruppemøde januar 2019.

To udkast til regler om sortsblandinger af samme art er blevet diskuteret. Der mangler dog endnu viden om behovet fra industrien. Der arbejdes videre med blandinger af samme art. De kan blive endnu vigtigere i fremtiden bl.a. pga. CAP-reformen i EU. Industrien vil blive involveret i at afdække behov og bekymringer.

Sag omkring mærkning af varer fra USA. US præsenterede brug af hæfteklammer (heavy duty) ved forsegling af frøpartier. Den form for forsegling er ikke en ISTA akkrediteret forseglingsmetode og dermed ikke accepteret i EU, da det er for let at bryde forseglingen uden at det kan ses. Støder man på forsegling af den art hører vi gerne herom.

Mærkning og forsegling af OECD-partier:

- Muligt krav om vægt på OECD-mærkesedler
- Der er dansk ønske om at udelade antal containere på OECD-certifikater og der arbejdes videre med dette. DK giver præsentation på sommerens OECD-møde.
- Standarder for CMS hybridbyg. Forslag om at justere OECD standarder, så de svarer til EU-standarder forventes vedtaget på OECD årsmødet i juni, med virkning fra 1. januar 2020.

- Nye produktionsteknikker.

Der udarbejdes en guideline for godkendelse af nye produktionsteknikker. Forslag fra NZ om standarder for såkaldte 'F1 hybrider af *Lolium spp.*' overvejes. Certificeringsproces for F1 hybrid rajgræs blev diskuteret. NZ forbereder en workshop i forbindelse med OECD-årsmødet i juni 2019.

- OECD seed alert system.

OECD-sekretariatet vil forberede en prototype til OECD-årsmødet. Der var opbakning til yderligere udvikling af et seed alert system.

- Biokemiske og molekylær-teknikker.

Katalog over de anvendte metoder færdiggøres. Næste drøftelse skal vedrøre brug af DNA-baserede teknikker til at identificere og beskrive plantesoerter.

- Statistikker.

Der er forskelle i om nationale/EU certificerede partier medtages, så statistikkerne er ikke sammenlignelige fra land til land. Der er ønske om at medtage frøblandinger fremover.

- **Nye regler for plantesundhed**

Ny Plantesundhedsforordning 2016/20131/EU gældende fra 14/12-2019

Formålet er bedre beskyttelse indenfor EU, bedre muligheder når der findes skadegørere, reducere af risici, bedre sporbarhed.

Overordnet lægges en større del af ansvaret over på erhvervet.

- **Nye krav til plantepas**

Fra den 14. december 2019 skal mærkesedlerne kombineres med et plantepas, for de arter, hvor der kræves plantepas. Dette gælder for alle kategorier af frø. Plantepas lavet før den 14. december 2019 vil være gyldige indtil den 14. december 2023.

De nye krav omfatter karantæneskadegørere og RNQP'ere (regulated non-quarantine pests fx brand og melldrøjer). Det betyder at der er nye krav til operatørerne, bl.a. handlingsplaner, krav om kvalifikationer hos personale, egenkontrol. Brand er omstændigt (dyrt) at analysere i laboratoriet, og det er langt billigere og lettere hvis kravet hertil kan klares via fx marksyn. Melldrøjer lader sig nemt analysere via almindelig renhedsanalyse. Det er endnu ikke afklaret om kravet til brand kan opfyldes via marksyn, hvis afgrøden er fri for brandsymptomer.

De nye plantepaskrav kræver, at plantepas kombineres med officielle mærkesedler, til gengæld kommer der krav til format og layout. Der er fire modeller at vælge ud fra, hvor kombination med de officielle mærkesedler kræver i de fleste tilfælde model C.

- **Dispensation for spireevne i hestebønne**

Der mangler udsæd (C1 og C2) af hestebønne grundet de våde efterår 2017 og den tørkeramte sommer 2018. Derfor er der givet mulighed for at søge dispensation for spireevne i hestebønne, hvilket blev oplyst via LBST faglige nyhed af 8. marts 2019. Der accepteres ned til 70% spireevne. Indtil videre er der ansøgt om knapt 750 tons.

Partier med dispensation skal tillægsmærkes med information om lav spireevne.

4. Tilbage melding på sidste møde

Ved seneste arbejdsgruppemøde blev der udtrykt ønske om kvittering for k-marks prøver, der er modtaget ved TystofteFonden: Det er desværre ikke muligt at sende e-mail til firmaer hver gang TF får en prøve, fordi det kræver en stor mængde arbejde og det er desuden dyrt at ændre systemet. Imidlertid, kan TF sende lister til virksomhederne over de modtagne prøver, så det er muligt at se om der er mangler. Der er desuden ønske om at få en liste over prøver modtaget i efteråret (som allerede er udsået) samt prøver modtaget i foråret.

Virksomhederne vil derfor fremover få tilsendt en liste over samtlige prøver vi har modtaget, samt de prøver hvor der er bestilt kontrol dyrkning hos Tystofte, men som vi endnu ikke har modtaget.

Såfremt listen med bestilte prøver ikke stemmer overens med virksomhedens ønsker, skal man sende en mail til certificering@tystofte.dk, og meddele hvilke ændringer der ønskes til bestillingen.

Listerne vil blive sendt ud 1 måned, 2 uger og 1 uge før deadline, samt umiddelbart efter deadline.

Der har været ønske om forhåndsudfyldte markindberetningskemaer: Firmaerne har selv mulighed for at udfylde disse, så TF vil ikke ændre situationen, eftersom det kræver for mange ressourcer at udføre noget firmaerne reelt selv kan og skal udføre.

5. Ønske om "præ-certificering" af bælgsgødning v/Lars Jørgen Pedersen, Nielsen & Smith

Der er et problem med den meget lange behandlingstid på spireanalyse for hestebønner og ærter. Derfor ønsker Nielsen & Smith, at det eventuelt kan blive muligt at tage prøve af partierne ude hos avleren. Dette strider imod markfrøbekendtgørelsen, der er ikke grundlag for det og der findes ikke mulighed for erstatningsordning svarende til Erstatningsordning for Sædekorn. Det er derfor et problem, hvis partiet ved endelig analyse falder på fx spireevnen.

Det gøres desuden opmærksom på at bælgsgødning er meget følsomme frø, der nemt beskadiges ved læsning og transport, og det derfor ikke er usandsynligt at spireevne kan påvirkes af dette.

6. Meddelelser

Forslag til ændring af markindberetningskema v/Martin Himmelboe, TystofteFonden

Der foreslås fra TystofteFondens side en ny formular 303 med mulighed for mere fyldestgørende information specielt på markniveau. TF vil prøve det nye skema i år for at se, hvordan det fungerer. Der er et ønske om at tilføje en tredje linje mht. til fx krav af tredje syn af hybriddraps. Firmaerne vil gerne have mere tid til at kigge på det. Punktet bliver diskuteret igen på næste arbejdsgruppemøde.

Nyt transportdokument

På baggrund af ønske fra flere virksomheder er der et behov for nyt transportdokument. Baggrunden for dette er at vægt ofte først kendes i sidste øjeblik – den må derfor gerne stemples på den grå mærkeseddel, men på transportdokumentet skal den være kendt i forvejen. Det nye dokument giver mulighed for at påføre både estimeret vægt og endelig vægt. Et firma har testet det i en periode og ikke oplevet problemer af nogen art. Skabelon fås ved henvendelse til certificeringen på Tystofte.

Generelt om certificering

Det indskræpes at det er firmaernes pligt at checke certificeringsmails om partier er certificerede eller ej. Det er ligeledes firmaernes pligt at sørge for at være tilmeldt denne mailingliste! En checkliste er lagt på hjemmesiden til brug, når avlspartier skal indberettes. Denne checkliste hjælper til at undgå fejl ved indberetning. Det store "ryk-ind" af avlsanmeldelser kommer snart med frist 1. maj. TystofteFonden ønsker i høj grad, at virksomhederne indberetter løbende og så snart de enkelte avlspartier er klar. Avlsindberetninger i foråret er en stor opgave og der er mange partier.

7. XML-indberetning v/Henrik Bønnerup, TystofteFonden

Der er en ny vejledning samt en "teknisk vejledning" på trapperne, hvor bl.a. alle XML schemareferencer vil blive ændret.

System-til-system (MS Excel)

Et punkt, der fungerer som en "stop-klods" for videreudviklingen er, at enkelte virksomheder fortsat afleverer "system-til-system" oplysninger via MS Excel regneark, der tilsendes TF via e-mail.

Da ny-udvikling, i FCS, ikke understøtter MS Excel (bl.a. på grund af forskellige Excel-formater mv.) er det således meget vanskeligt at komme videre før denne udvekslingsform "nedlægges".

Hertil kommer, at TF oplever mange fejl – i de tilsendte regneark - og dermed meget manuel fejlfinding og tilpasning for certificeringsgruppen.

Det er således blevet besluttet at overgangen til XML-formatet bliver et krav for de tilbageværende virksomheder, der afleverer i Excel. Det forventes, at en fuld omlægning af dette sker i løbet af efteråret 2019, hvorefter det ikke vil være muligt at aflevere data som regneark.

Myndighederne varslede allerede i 2010 virksomhederne om, at overførsel af data ikke længere kunne forventes at ske via Excel. Ved lokal tilpasning/udvikling kontakt Henrik Bønnerup vedr. test og forståelse.

System-til-system (XML)

Overordnet fungerer XML indberetningerne godt, det vil fremover fortsat være den primære indgang til indberetninger af data og der er generelt god tilfredshed med denne løsning fra alle partier. I forbindelse med aflevering af data under brug af XML-formatet, ser TF dog desværre nogle gentagende fejl og dermed efterfølgende manuel tilpasning.

Henrik indskærpede derfor at det er vigtigt, at dataleverandørerne forstår, at det er afsenderen, som er ansvarlig for, at formateringen og indholdet i XML-filerne er korrekt. Det betyder bl.a. at dataleverandørerne skal huske, at deres programmører skal kende og følge XML-standarden.

Da en ofte forekommende fejl er anvendelse af forkert tegnsæt, understregede Henrik, at det er vigtigt, at data leveres med tegnsættet (UTF-8), der samtidig skal angives i 1. linie i XML-filerne.

FCS bruger i dag sin egen kode til at "oversætte" XML, mens al ny-udvikling i FCS kun vil understøtte en mere "strikt" standard (i dag håndterer FCS en del fejl, der ikke må forekomme i "ægte" XML).

Dataleverandørerne skal huske at anvende IDENT fra artslisten i vejledningen. TF arbejder på, at give meget bedre tilbagemeldinger i ".out"-filerne således, at så mange af de evt. forekomne fejl bliver meldt tilbage "på én gang".

I tillæg arbejder TF på at lave firmaernes "WEB-indgang" om, så det bliver muligt at sortere f.eks. alle filer med fejl øverst på siden – uanset, hvornår de må være blevet overført.

8. Eventuelt

Intet under eventuelt.

9. Næste arbejdsgruppemøde

9. oktober 2019 hos MariboHillesög kl. 10